

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1120

B.A./B.Sc. 3rd Semester
PSYCHOLOGY (Experimental Psychology-I)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—75

Note :— Candidates are to attempt **FIVE** questions, **ONE** from each Section. **Fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. What is experimental method ? Describe the different steps in performing an experiment. Illustrate your answer.
2. Define variable. Explain different types of variables with suitable examples.

SECTION—B

3. Draw a structure of various parts of an eye. Describe the functions of each part.
4. Discuss how Young-Helmholtz theory contributes to our understanding of color vision.

SECTION—C

5. What do you understand by attention ? Elaborate the determinants of attention.
6. Critically differentiate the gestalt and behavioristic approaches to perception.

SECTION—D

7. What are illusions ? Describe types of illusions and their after effects.
8. Define and illustrate Normal Probability Curve. What is the use of NPC in mental measurement ?

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

1. ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਕੀ ਹੈ? ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
2. ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ।

ਭਾਗ-ਅ

3. ਅੱਖ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਬਣਾਓ। ਹਰੇਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
4. ਰੰਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਯੰਗ-ਹੇਲਮਹੋਲਟਜ਼ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ੲ

5. ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਧਿਆਨ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।
6. ਅਨੁਭੂਤੀ ਦੀ ਤਰਫ ਜੈਸਟਲਟ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਸ

7. ਭਰਮ ਕੀ ਹਨ? ਭਰਮ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
8. ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਾਧਾਰਨ ਵਕਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਮਾਨਸਿਕ ਮਾਪ ਵਿੱਚ ਐਨਪੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀ ਹੈ?

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਵਿद्यार्थੀ ਕਮ से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, पांच प्रश्न करें। पांचवां प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग-क

1. प्रयोगात्मक विधि क्या है ? एक प्रयोग करने में विभिन्न चरणों का वर्णन करें। उदाहरण देकर स्पष्ट करें।
2. परिवर्तनशील को परिभाषित करें। उपयुक्त उदाहरणों के साथ परिवर्तनशील के विभिन्न प्रकारों को समझाइये।

भाग—ख

3. आंख के विभिन्न भागों की संरचना बनाएं। प्रत्येक भाग के कार्यों का वर्णन करें।
4. रंग दृष्टि को समझने में यंग हेल्महोलज सिद्धांत के योगदान की चर्चा करें।

भाग—ग

5. ध्यान से आप क्या समझते हैं ? ध्यान के निर्धारकों को विस्तृत करें।
6. अनुभूति की और जेस्टाल्ट और व्यावहारिक दृष्टिकोण के अंतर को आलोचनात्मक रूप से स्पष्ट करें।

भाग—घ

7. भ्रम क्या है ? भ्रम के प्रकारों और इसके प्रभावों का वर्णन करें।
8. सामान्य संभावना वक्र को परिभाषित और विस्तारित करें। मानसिक माप में एन.पी.सी. का उपयोग क्या है ?